

Handläggare
Carmen Holm Nordquist
Telefon: 08-508 33 883

Till
Utbildningsnämnden
2018-10-25

Förslag till föreskrifter om nationella prov i grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan samt inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och i svenska för invandrare läsåret 2019/2020

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2018/1410

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberon
Grundskoledirektör

Peter Lyth
Gymnasiedirektör

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en remiss om förslag till Skolverkets föreskrifter om nationella prov i grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan samt inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och i svenska för invandrare läsåret 2019/2020.

Det huvudsakliga syftet med de nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygsättning. De senaste åren har det dock förekommit otillåten spridning av prov innan provens genomförande, vilket har medfört att provens innehåll blivit känt för eleverna inför provtillfället.

Genom att föreskriva om provdatum och provtidpunkt blir det obligatoriskt att påbörja proven på angivna tidpunkter på

provdatumet. Skolverket bedömer att regleringen kommer att minska risken för att provens innehåll blir känt, eftersom proven genomförs samtidigt. Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 15 januari 2019 och avser läsåret 2019/2020.

Förvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets förslag. Förvaltningen vill också framhålla att den kommande digitaliseringen av nationella prov bör kunna understödja genomförandet av de förslag Skolverket lyfter fram i remissen.

Bakgrund

I grundskolan, sameskolan och specialskolan ska nationella prov genomföras i de årskurser och ämnen som anges i skolförordningen (2011:185). I gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och i svenska för invandrare (SFI) ska nationella prov genomföras i de kurser som anges i gymnasieförordningen (2010:2039) respektive förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

Skolverket meddelar årligen föreskrifter som anger datum för när de nationella proven ska genomföras i grundskolan, sameskolan, specialskolan och gymnasieskolan samt anger en första dag för genomförande för kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och i SFI.

Skolverket föreslår en tidpunkt då proven ska påbörjas på provdatumet. Skolverket föreslår att proven ska genomföras klockan 09:00 på provdatumet i grundskolans årskurs 9, specialskolans årskurs 10 och gymnasieskolan. Förslagen grundar sig i att det under flera år har förekommit otillåten spridning av flera nationella prov, senast i grundskolan och gymnasieskolan under vårterminen 2018. Enligt nuvarande reglering kan proven genomföras vid olika tidpunkter på olika skolenheter, vilket lett till att elever har kunnat kommunicera med varandra om provets innehåll inför provtillfället, exempelvis genom att någon elev fotograferat eller på annat sätt spridit innehållet via sociala medier.

Skolverket har inte funnit anledning att föreslå någon ny reglering avseende grundskolans årskurs 6, sameskolans årskurs 6 samt specialskolans årskurs 7, då otillåten spridning inte har konstaterats. Skolverket har inte heller funnit skäl att föreslå någon ändring avseende grundskolans årskurs 3, sameskolans årskurs 3 samt specialskolans årskurs 4 eftersom dessa prov genomförs inom en angiven tidsperiod och det är upp till skolenheterna att bestämma när proven ska genomföras under denna tidsperiod.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 15 januari 2019, så att skolhuvudmän kan beakta de nya föreskrifterna vid planering av sina verksamheter för läsåret 2019/2020.

Ärendet

Skolverket föreslår följande.

Fastställande av provdatum och provtidpunkter för läsåret 2019/2020

Skolverket föreslår att de nationella proven i grundskolans årskurs 9, specialskolans årskurs 10 samt i gymnasieskolan påbörjas klockan 09:00 på angivna provdatum. När det gäller prov som genomförs inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå föreslås att dessa tidigast får påbörjas klockan 09:00 på det föreskrivna första provdatumet. Provtiden är vald utifrån att skolorna generellt, enligt Skolverkets uppfattning, påbörjar proven under morgonen på föreskrivet provdatum.

Rektor får besluta om att ett nationellt prov ska genomföras på en senare tidpunkt eller annat datum än det som Skolverket bestämt om det finns särskilda skäl. Det är upp till rektorn att bedöma vad som utgör särskilda skäl i det enskilda fallet. Enligt Skolverket kan det till exempel röra sig om oförutsedda händelser såsom olyckor, som drabbar hela skolenheten. Resor, idrottsdagar eller annan planerad verksamhet utgör inte särskilda skäl.

Insamling av urval av elevlösningar

Föreslaget innebär att det blir obligatoriskt för huvudmän att skicka in ett urval av elevlösningar och besvarade lärarenkäter.

Användningstid för de nationella proven

Förslaget innebär att ett första provdatum och ett sista datum för genomförande föreskrivs inom vuxenutbildning i SFI. En föreskriven användningstid för proven tydliggör vilka nationella prov som kan användas, beställas och rapporteras in.

Användningstiden ökar också likvärdighet i landet i vilka prov som faktiskt används.

Återanvändning gällande de nationella proven

För samtliga nationella prov gäller sekretess under den tid som proven återanvänds (17 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen, 2009:400). Skolverket kan besluta om kortare återanvändningstid än de som föreslås i föreskrifterna.

Förslagets konsekvenser

Skolverket ser att förslaget med reglerad provtidpunkt kan innebära en ökad administrativ arbetsinsats på provdagens morgon. Enligt Skolverkets bedömning kommer skolorna att hinna med administrativa uppgifter som att organisera provmaterial samt eventuell kopiering av provet till eleverna, eftersom provdatumerna är beslutade och kända för rektorn i mycket god tid innan provets genomförande och att detta arbete kan planeras för.

Regleringen innebär emellertid en viss begränsning av flexibilitet i genomförande av de nationella proven, vilket kan medföra merkostnader för huvudmän och de utbildningsanordnare som genomför nationella prov. En möjlig konsekvens är att skolan måste använda provskrivningslokalerna vid en viss tidpunkt och inte enbart när lokalerna är lediga, vilket kan medföra ett behov av att hyra externa lokaler. En annan konsekvens är en omläggning av schema kan behöva göras, exempelvis när det gäller planering av lunchtider.

Skolverket anser emellertid att den föreslagna regleringen är av vikt för att motverka otillåten spridning och att provinnehållet blir känt innan provets genomförande. Ytterst handlar det om provens legitimitet vilket är allvarligt eftersom syftet med proven är att vara stödjande i betygssättning. Idag råder stor risk för spridning mellan skolor på grund av att proven genomförs vid olika tidpunkter.

Vidare bedömer Skolverket att vissa administrativa kostnader kan uppstå med anledning av att förslaget om insamling av ett urval av elevlösningar. Förslaget innebär att lärare som genomfört proven besvarar en lärarenkät och att personal vid skolan skickar in ett urval av elevlösningar av proven och besvarade lärarenkäter, vilket uppskattningsvis bör ta cirka en halvtimme per lärare, eller annan skolpersonal, och prov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets förslag. Förvaltningen vill också framhålla att den pågående digitaliseringen av de nationella proven bör understödja genomförandet av de förslag som Skolverket för fram i sin remiss. Exempelvis torde digitaliseringen underlätta skolans administrativa belastning på

provdagen. Förvaltningen delar Skolverkets uppfattning om att vissa lokalanpassningar och schemaomläggningar troligen kommer att behöva göras om regleringen träder i kraft som planerat.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bilaga

Remiss avseende förslag till föreskrifter om nationella prov i grundskolan, samskolan, specialskolan, gymnasieskolan samt kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och i svenska för invandrare läsåret 2019/2020.